Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Український гідрометеорологічний центр

Агрометеорологічний бюлетень по території України

за третю декаду серпня 2021 р.

№ 24

Видається з 1921 року

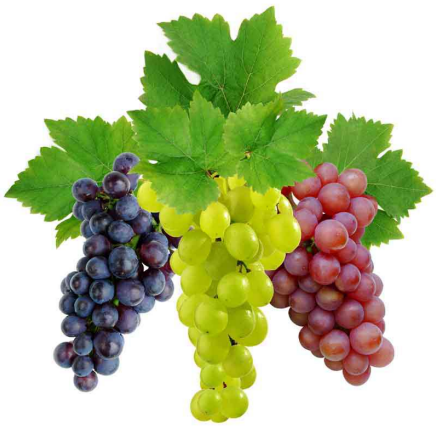

Київ 2021

Відповідальний за випуск **М.І.Кульбіда**
Відповідальний редактор **Т.І.Адаменко**

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

© Український гідрометеорологічний центр, 2021 р.

01030, Київ - 30, вул. Золотоворітська,6-в
тел. 234-85-39

Метеорологічні умови третьої декади серпня 2021 р.

Упродовж останньої декади літа 2021 р. в Україні спостерігалася неоднорідна по території погода.

У західній частині країни із переміщенням атмосферних фронтів переважала прохолодніша звичайного погода. У східній частині країни було переважно спекотно. Майже по всій території країни пройшли дощі переважно у вигляді інтенсивних злив, з грозами, подекуди з градом. У південних та південно-східних областях опадів не було.

Тривалість сонячного сяйва. Сонячного сяйва за декаду до поверхні землі надійшло від 47 до 120 годин.

Температура. Середня обласна декадна температура повітря у західних, Вінницькій та Житомирській областях виявилася на 1,0-2,9°С нижчою від норми і становила плюс 14,7-17,5°С. На решті території країни середня обласна температура повітря за декаду була близькою або на 1,7-3,4 °С вищою за норму і становила від плюс 18,2 °С на півночі до плюс 23,8 °С на півдні країни.

Максимальна температура повітря у західних та північних областях досягала +24-30 °С, на решті території країни – + 31-36°С.

Кількість днів з температурою повітря вдень вище +30 °С становила 2-7.

Місцями у Дніпропетровській, Кіровоградській, Миколаївській, Херсонській та Запорізькій областях упродовж 1-2 днів максимальна температура вдень досягала або перевищувала +35 °С.

У найпрохолодніші ночі мінімальна температура повітря знижувалася до +4-8 °С, у південних, східних, Полтавській, Дніпропетровській, Кіровоградській та Чернівецькій областях – до +9-14 °С (рис.1).

Поверхня ґрунту у найпрохолодніші ночі охолоджувалася до +5-13 °С, у найтепліші дні вона нагрівалася до +44-60 °С.

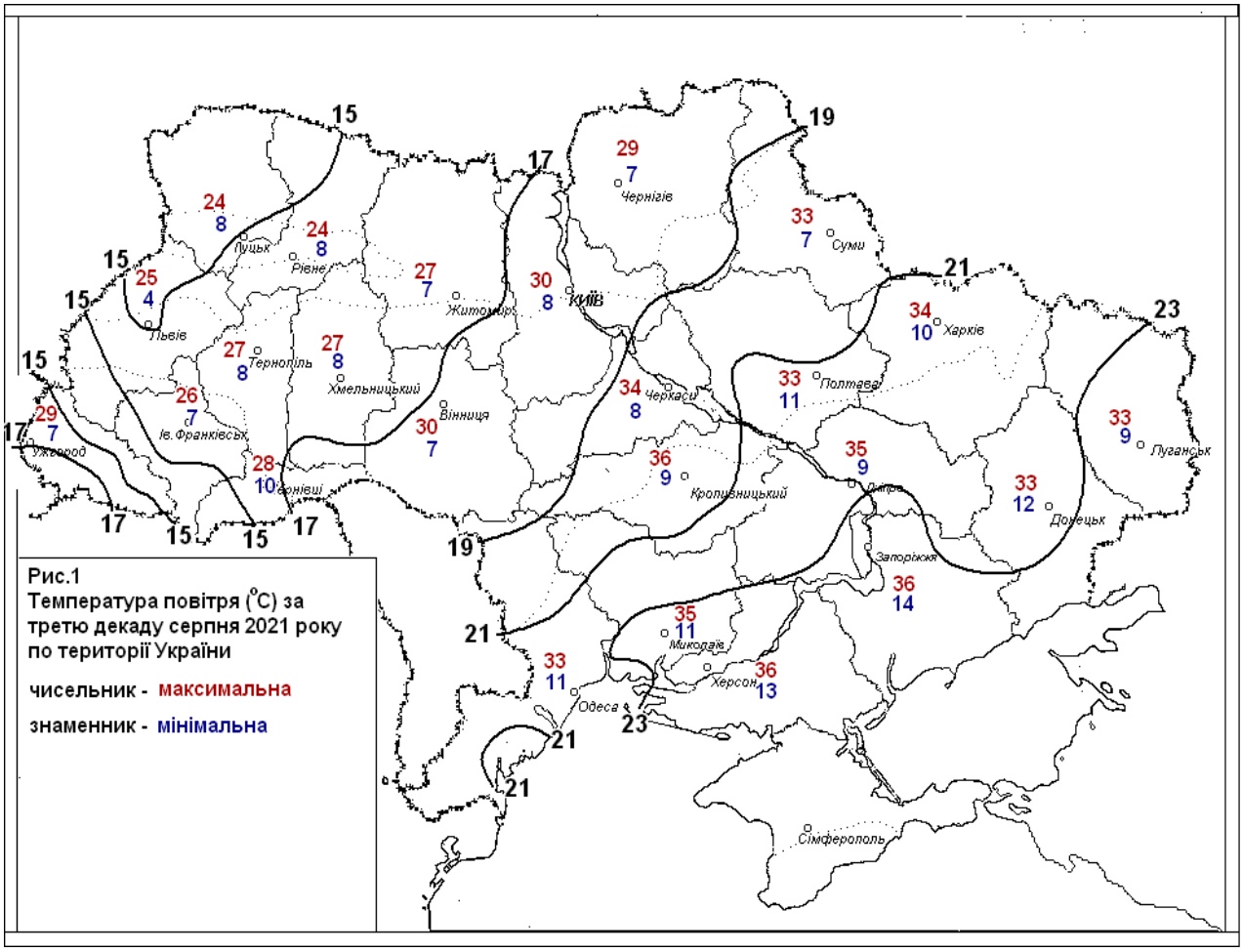

Опади. Опади різної інтенсивності відмічалися впродовж 1-8 днів майже на всій території країни. У південних, Донецькій областях, окремих районах Харківської, Дніпропетровської та Кіровоградської областей опадів не було або кількість їх не перевищувала 1-8 мм (8-50 % норми). У Луганській, Харківській, Донецькій та Черкаській областях кількість опадів склала в середньому 71-106% норми (10-20 мм). У Чернігівській, Київській, Житомирській, Хмельницькій, Рівненській, Волинській, Львівській та Закарпатській областях декадна кількість опадів склала від 224 до 360% норми (від 41 до 72 мм). На решті території країни кількість опадів становила від 120 до 200% норми (від 21 до 48 мм)(рис. 2).

На метеостанціях Луцьк (Волинська область), де випало 64 мм, Кам'янець Подільський (Хмельницька область), де випало 79 мм та Світязь (Волинська область), де випало 105 мм, на 7-29 мм відповідно було перевищено найбільшу кількість опадів за третю декаду серпня за період спостережень 1961-2020 рр.

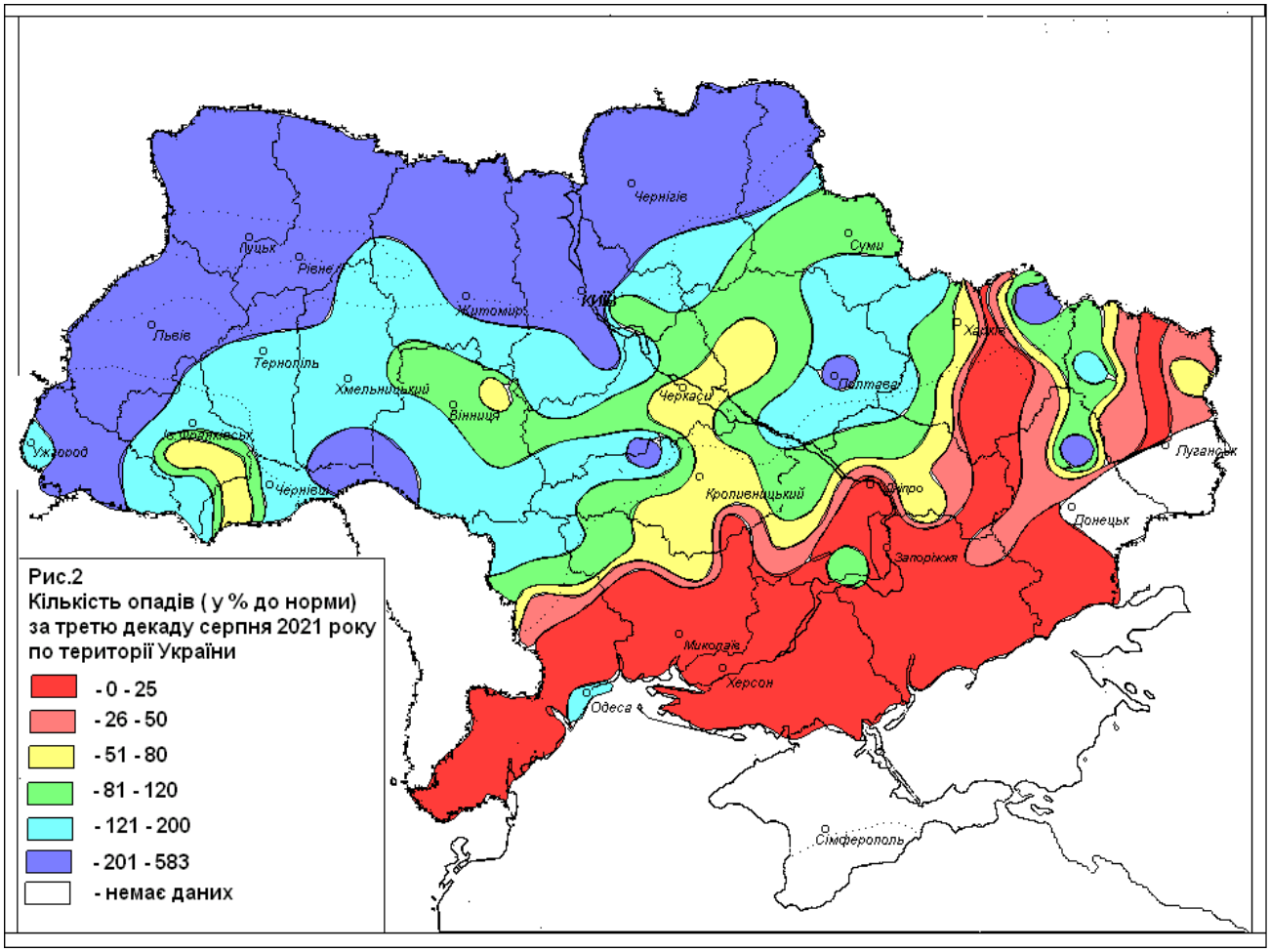

Найбільша кількість опадів відмічалася у Світязі (Волинська обл.) – 105 мм (583% норми).

В окремих районах Волинської, Львівської, Закарпатської, Рівненської, Житомирської, Хмельницької, Київської, Черкаської, Кіровоградської, Полтавської, Чернігівської, Сумської та Донецької областей спостерігалися локальні зливи із кількістю опадів 25-51 мм.

Добова кількість опадів на метеостанції Світязь Волинської області (24.08.2021) склала 62 і на 2 мм перевищила добовий максимум опадів у серпні за всі роки спостережень

Середня декадна температура ґрунту на глибині 10 см становила від +17-20 °С на півночі та заході до +25-27 °С на півдні та сході країни .

Відносна вологість повітря в середньому за декаду становила від 53% до 88%. У східних, південних, більшості центральних (за винятком Вінницької) та Київській областях упродовж 1-6 днів у денні години відмічалося її зниження до 30% і нижче.

Вітер. Упродовж 1 дня місцями у Херсонській, Запорізькій, донецькій, Харківській та Чернігівській областях відмічалося посилення швидкості вітру до 15-20 м/с.

Коротка характеристика метеорологічних умов серпня 2021 року

Середня місячна середня обласна **температура повітря** у східних, Запорізькій, Дніпропетровській, Полтавській та Сумській областях перевищила норму на 1,2-3,3 °С, на решті території країни вона була близькою або на 1,0-1,4 °С нижчою за норму і становила +17,6-24,2 °С.

Максимальна температура повітря у серпні підвищувалася до +31-36 °С , на Луганщині – до +37-38 °С.

Кількість днів із температурами вище +30 °С за серпень становила у західних, Житомирській, Вінницькій, Київській та Черкаській областях 2-8, на решті території – від 10 до 22 днів.

У Луганській, більшості районів Харківської, Дніпропетровської, Запорізької, Херсонської, Полтавської, місцями у Донецькій, Сумській, Київській, Кіровоградській, Миколаївський, Одеській та Вінницькій областях впродовж 1-8 днів максимальна температура повітря досягала або перевищувала +35 °С.

Мінімальна температура повітря у серпні у найпрохолодніші ночі у знижувалася до +4-8 °С, у південних, східних, Полтавській, Дніпропетровській, Кіровоградській та Чернівецькій областях – до +9-14 °С

Середня обласна **кількість опадів** у більшості областей становила від 124 до 214 % норми (від 53 до 137 мм). У Херсонській, Запорізькій, Дніпропетровській, Харківській, Полтавській, Київській, Вінницькій та Іванно-Франківській областях вона було близькою до норми і становила 31-64 мм. Найменше опадів за серпень випало у Луганській області – 56% норми (20 мм).

На метеостанціях Затишшя (Одеська область), де випало 77 мм, та Кременець (Тернопільська область), де випало 75 мм, на 6-13 мм відповідно було перевищено найбільшу кількість опадів за першу декаду серпня за період спостережень 1961-2020 рр.

На метеостанціях Баштанка (Миколаївська область), де випало 54 мм, та Маріуполь (Донецька область), де випало 105 мм, на 2-6 мм

відповідно було перевищено найбільшу кількість опадів за другу декаду серпня за період спостережень 1961-2020 рр.

На метеостанціях Луцьк (Волинська область), де випало 64 мм Кам'янець Подільський (Хмельницька область), де випало 79 мм та Світязь (Волинська область), де випало 105 мм, на 7-29 мм відповідно було перевищено найбільшу кількість опадів за третю декаду серпня за період спостережень 1961-2020 рр.

На метеостанції Чигирин Черкаської області, де за добу (03.08.2021) випало 65 мм, було на 13 мм перевищено добовий максимум опадів у серпні за весь період спостережень.

Добова кількість опадів на метеостанції Світязь Волинської області (24.08.2021) склала 62 і на 2 мм перевищила добовий максимум опадів у серпні за всі роки спостережень

Вплив погодних умов на стан сільськогосподарських культур

Агрометеорологічні умови для завершення вегетації пізніх сільськогосподарських культур були неоднорідними.

У західних та північних областях агрометеорологічні умови були задовільними для достигання пізніх технічних культур, накопичення продуктивної вологи на полях призначених під посів озимини. Однак, часті дощі, в багатьох районах сильні зливи, шквали та град призвели до локального полягання пізніх культур, механічних пошкоджень рослин, розвитку та поширенню хвороб, ускладнювалося збирання врожаю, в окремі періоди місцями повністю зупинялися польові роботи.

У центральних та східних областях агрометеорологічні умови були цілком задовільними для завершення вегетації пізніх с.-г. культур. Завдяки дощам покращилися умови для накопичення продуктивної вологи у верхніх шарах ґрунту на площах, призначених під сівбу озимих культур та вже посіяного озимого ріпаку під урожай 2022 року.

У південних областях агрометеорологічні умови для завершення вегетації та достигання пізніх теплолюбних культур були задовільними. Проте дефіцит ефективних опадів обумовлює нестачу вологи у ґрунті, що є негативним фактором для підготовки площ під сівбу озимих культур урожаю 2022 року.

Теплозабезпечення

Станом на 31 серпня суми ефективних температур повітря вище +10 °С перевищували середні багаторічні показники на 60-200 °С, вище +15 °С перевищували на 100-210 °С і по агрокліматичних зонах становили:

Таблиця 1

Агрокліматичні зони	**Сума ефективних температур**			
	вище +10 °С		**вище +15 °С**	
	Середня багаторічна за період 1986-2015 рр.	**2021 р.**	**Середня багаторічна за період 1986-2015 рр.**	**2021 р.**
С т е п	**1165-1375**	1225-1445	**540-740**	640-845
Л і с о с т е п	**910-1155**	1005-1355	**310-530**	440-775
П о л і с с я	**870-990**	940-1170	**285-385**	400-595

Ріст, розвиток та вологозабезпечення сільськогосподарських культур

У кінці серпня запаси продуктивної вологи в орному шарі ґрунту **на полях, призначених під посів озимих культур** на більшості площ західних, північних, окремих площах Полтавської, Харківської, Дніпропетровської, Черкаської, Кіровоградської, Донецької та Запорізької областей були достатніми (31-40 мм і більше).

На решті території вологозабезпечення було незадовільним (менше 10 мм) та недостатнім (11-20 мм). На окремих площах вологи в орному шарі ґрунту не було зовсім (рис. 3).

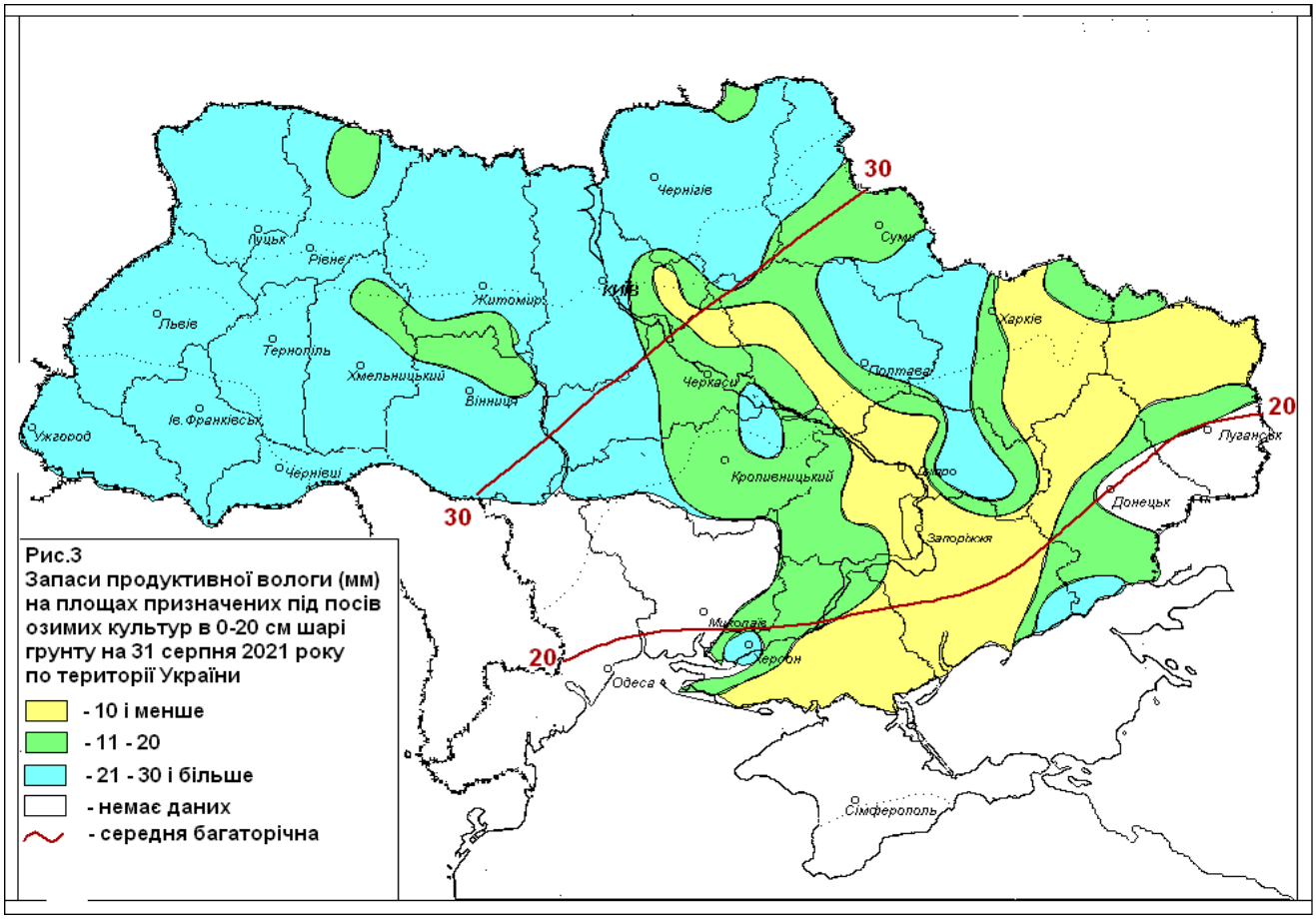

В Україні тривала сівба **озимого ріпаку**, на раніше засіяних площах відмічалося утворення сходів та поява 1-го справжнього листка. Стан рослин, що зійшли переважно добрий.

Зерно **кукурудзи** в залежності від строків сівби та сортів досягло молочної, воскової або повної стиглості. Кількість зерен в одному качані становила від 445 до 749.

У **гречки** тривало достигання та збирання урожаю. Маса 1000 зерен становила від 26 до 32 г.

Зернобобові культури. У сої тривало формування та достигання бобів, місцями у південних областях розпочалося її збирання.

У **цукрових буряків** тривав ріст та набір ваги коренів: за даними метеостанцій на 31 серпня середня вага складала від 703 до 917 г, місцями – 227 г . Стан буряків задовільний.

У **соняшнику** відмічалося достигання та збиральна стиглість зерна. Місцями у південних та центральних областях розпочалося його збирання.

Багаторічні трави (конюшина, люцерна, еспарцет). У трав тривало відростання після укосів.

Городні культури. У капусти тривало формування головки пізніх сортів, у томатів - бланжева та повна стиглість.

Сади. У яблунь, груш та слив впродовж декади тривало достигання плодів та збирання урожаю. У винограду в залежності від сортового складу відмічалася виробнича або повна стиглість, місцями у південних областях його збирали.

В окремих районах південних областей відмічалося засихання плодів винограду через посушливі умови. Стан плодових культур залишався переважно добрий.

Агрометеорологічний бюлетень по території України

№ 24

2021 рік

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Український гідрометеорологічний центр, 2021 р.

Копіювання матеріалів цього видання без авторського дозволу заборонено, при використанні необхідно робити відповідні посилання.

Підписано до друку 02.09.2021 р. Формат 60x84/16. Папір ОФС
Ум.друк.арк.0,50 Обл.вид.арк.0,51. Тираж 3 Зам. 173

Відділ оперативної поліграфії
01030, Київ -30, вул. Золотоворітська, 6-в